

ELENIA

Yhteislaskutuksen
toimintamalli - Elenia

Älyverkkoforum
8.2.2021

Taustaa

- Elenia on ollut aktiivisesti mukana kehittämässä sähkömarkkinoiden toimintamalleja ja olemme osallistuneet myös yhteislaskutuksen kehittämiseen toimialan kehitysryhmissä
- Yhteislaskutus-mallilla tarkoitetaan tässä esityksessä myyntiyhtiön tarjoamaa yhden laskun palvelua loppuasiakkaalle
 - Yhteislaskutus koskee verkkoyhtiön verkkopalvelun, sähköveron ja arvonlisäveron osuutta
 - Asiakas voi sopia kahdenvälisesti verkkoyhtiön kanssa erikseen laskutettavista töistä, joista verkkoyhtiö lähettää laskun suoraan asiakkaalle (laskutyöt)
 - Myyjäyhtiölle vapaaehtoinen malli, Elenia ja myyjä tekevät kirjallisen sopimuksen mallin käyttöönotosta ("Sopimus läpilaskutuksesta")
 - Myyjäyhtiö saa valita yhteislaskutuspalvelun piirissä olevat asiakkaansa
- Elenian yhteislaskutusmallia on rakennettu vuosina 2013-2015 ja yhteislaskutusmalli otettiin käyttöön vuonna 2016 uuden asiakastietojärjestelmän käyttöönoton jälkeen.
- Vastaavaa yhteislaskutusmallia käytetään toimialalla myös muiden verkkoyhtiöiden toimesta ja yhteislaskutusmallin sopimus pohja noudattaa Energiategollisuus ry:n suosituksia.
- Elenian tavoitteena on edistää asiakaslähtöisen vähittäismarkkinamallin kehittymistä, jossa asiakkaan valinnat ohjaavat palvelua ja palveluiden kehittymistä

Sopimusjärjestelyt

- Elenia tarjoaa kaikille markkinoilla oleville sähkönmyyntiyhtiöille yhteislaskutuksen mahdollisuutta samoilla sopimusehdoilla ("Sopimus läpilaskutuksesta")
 - Sopimus on voimassa toistaiseksi
 - Osapuolilla oikeus irtisanoa sopimus päättyään 2kk irtisanomisajalla
- Sopimuksessa sovitaan osapuolien välisistä velvollisuuksista ja vastuista yhteislaskutukseen liittyen ja mahdollisista tarkennuksista nykyisiin toimialan käytäntöihin esimerkiksi tietojen toimittamisessa ja asiakaspalvelun järjestämisessä
- Osapuolet voivat irtisanoa sopimuksen välittömin vaikutuksin kirjallisella ilmoituksella, jos toinen osapuoli on:
 - asetettu konkurssiin tai muuhun maksukyvyttömyysmenettelyyn, tai muutoin on selvää, ettei osapuoli pysty suoriutumaan taloudellisista velvoitteistaan; tai
 - olennaisesti rikkonut tai laiminlyönyt velvoitteitaan eikä ole korjannut virhettään aikataulussa
- Sopimusehdot edellyttävät oikeellista laskutusta loppuasiakkaalle verkkoyhtiön lähettämien tietojen mukaan voimassa olevia lakeja, säännöksiä ja alan ehtoja noudattaen
- Kummankin sopimusosapuolen ehtojen rikkomisesta määritetty sopimussakko
- Myyjän sopimusrikkomuksessa verkkoyhtiön tulee ilmoittaa myyjäyhtiölle läpilaskutuksen päättämisestä ja päättämisaikajankohdasta
 - Myyntiyhtiö on tässä tapauksessa velvoitettu viestimään läpilaskutuspalvelun päättymisestä asiakkaille välittömästi

Tietojen toimitus

- Sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen myyjä toimittaa laskutustiedot, jotka jatkossa pätevät yhteislaskutukseen siirretyillä kohteilla
- Järjestelmässä sallitaan yhteislaskutus, jonka jälkeen sanomaliikennettä hyödyntäen sähkönmyyjä voi siirtää asiakkaita yhteislaskutuksen piiriin
- Yhteislaskutuksen aloittamisessa ja sanomien lähettämisessä noudatetaan alalla sovittuja toimintamalleja ja aikarajoja
- Tyypillisesti ennen yhteislaskutusmallin tuotannon aloittamista tekninen toimivuus todetaan muutamilla kohteilla sähkönmyyjän ja verkkoyhtiön välillä

Sähkönmyyjäyhtiön velvoitteet

- Myyjä sitoutuu noudattamaan laskutuksessa ja perinnässä asiaan kuuluvia lakeja ja sääntöjä
- Myyjä vastaa asiakkaan laskutusta koskeviin kysymyksiin
 - Mikäli asiakkaalla on huomauttamista verkkoyhtiön verkkopalvelun osuudesta, myyjäyhtiö informoi ja konsultoi verkkoyhtiötä viipymättä.
 - Verkkoyhtiö huolehtii asian selvittämisestä myyjäyhtiölle viipymättä
- Myyjä (eli laskuttaja) vastaa ja valvoo asiakkaan mahdollisessa konkurssissa, yrityssaneerauksessa tai yksityishenkilön velkajärjestelyssä koko laskun saatavasta yhteislaskutuksen voimassaoloajalta
- Myyjäyhtiö maksaa yhteislaskutusta koskevan maksuveloitteen verkkoyhtiölle sopimuksessa sovitussa aikataulussa, vaikka myyjä ei ole vielä asiakasta laskutanut tai asiakas ei ole maksanut kokonaan tai osittain myyjäyhtiön lähettämää laskua
 - Myyntiyhtiö kantaa siten aina sopimuksen piiriin kuuluvien asiakkaiden luottotappioriskin myös verkkoyhtiön osuudesta
 - Myyjä saa valita asiakkaansa ja voi näin hallita luottotappioriskiä yhteislaskutukseen liittyen
 - Verkkoyhtiön näkyvyys asiakkaan maksukäyttäytymiseen häviää yhden laskun mallissa eikä verkkoyhtiöllä ole mahdollisuutta hallita luottotappioita
 - Luottotappiota koskevien tietojen välittäminen ja täsmäminen eri yhtiöiden tietojärjestelmien välillä on massiivinen tekninen haaste
- Myyjäyhtiö vastaa läpilaskutuksen piirissä olevan asiakkaan asiakastietojen päivityksestä verkkoyhtiölle

Sähköverkkoyhtiön velvoitteet

- Verkkoyhtiöllä ei ole oikeutta laskuttaa tai periä (sis. vapaaehtoisen ja oikeudellisen perinnän sekä sähkökatkaisun) verkkopalvelua koskevia maksuja läpilaskutuksen piirissä olevalta loppuasiakkaalta
- Verkkoyhtiöllä on oikeus tarkistaa sähkönmyyntiyhtiön luottotiedot ja kieltäytyä läpilaskutuksesta sellaisen toimijan kanssa, jonka osalta verkkoyhtiöllä perusteltu syy epäillä sähkönmyyntiyhtiön maksukykyä
- Verkkoyhtiö ilmoittaa siirtotuotteen hinnanmuutoksista verkkopalvelusopimuksen ja -ehtojen mukaisesti suoraan asiakkaan kontaktisoihteeseen
- Verkkoyhtiö vastaa omiin hintamuutoksiinsa ja -rakenteisiinsa liittyvän asiakaspalvelun järjestämisestä kustannuksellaan
- Verkkoyhtiö laskuttaa myyjäyhtiötä kalenterikuukausittain päälaskulla
 - Maksuehto on 14 päivää netto
- Läpilaskutettavalla laskulla verkkoyhtiö voi veloittaa verkkopalvelusopimukseen kuuluvia maksuja sekä hyvittää verkkopalvelusopimukseen kuuluvia hyvityksiä tai vakiokorvauksia
 - Mikäli asiakas vaatii vakiokorvauksen maksamista tilille ja toimittaa verkkoyhtiölle tilinumeronsa, verkkoyhtiön tulee maksaa vakiokorvaus suoraan asiakkaan tilille

Varautuminen maksuhäiriöhaasteisiin

- Vakuusjärjestelyt

- Yhteislaskutusmallin tavoitteena on edistää asiakaslähtöisen markkinamallin kehittymistä ja mahdollistaa erilaisten palveluiden syntyminen asiakkaiden tarpeiden mukaisesti.
- Elenian sopimusmallissa vakuusjärjestelystä ei haluta tehdä kynnyskysymystä vaan vakuudella suojataan mahdollista riskinäkömää, jota verkkoyhtiön pitää pystyä hallitsemaan
 - Vakuus pyydetään vain, mikäli sähkönmyyjän luottotiedot ohjaavat tähän (vastaava käytäntö kuin sähkömarkkinoiden asiakassopimuksissa jo tällä hetkellä)
 - Tarvittaessa vakuusjärjestelyllä turvataan loppuasiakkaan ja sähköverkkoyhtiön etuja mahdollisessa maksuhäiriötilanteessa
- Verkkoyhtiöllä on ennen sopimusta tai sen aikana oikeus vaatia vakuus myyjäyhtiöltä saataviensa turvaksi
 - Vakuus vastaa arvioitua verkkoyhtiön osuutta kolmen kuukauden ajalta
 - Vakuuden tulee olla pankkitakauksen tai tilitalletuksen tai verkkoyhtiön harkinnan mukaan sen hyväksymän kolmannen tahon antaman takauksen muodossa

Näkemyksiä tulevaan

- Verkkoyhtiöillä pitäisi olla velvollisuus yhteislaskumallin käyttöön, mikäli loppuasiakas näin haluaa
 - Tasapuolisuus ja syrjimättömyys
 - Sähkömyyntiyhtiöille yhteislaskumallin käyttö pitäisi olla vapaaehtoista
- Yksi malli käyttöön Suomessa
 - Tavoitteena pitää olla yksi malli ja samat ehdot kaikille
 - Asiakkaiden näkökulmasta epäselvä malli ja/tai toimijoiden kannalta liian raskas malli estää laskutuspalveluiden kehittymisen
 - Tulevaisuudessa datahubia pitäisi hyödyntää keskitettynä palvelupisteenä esim. vakuustarpeen määrittelyssä, laskutusmallia koskevien tietojen välityksessä ja mahdollisesti keskitettynä vakuuksien hallintapalveluna
- Yhteislaskutusmalli ohjaa asiakaskontaktit laskutuksen ja sopimusten osalta pääosin sähkömyyjille, mutta verkkoyhtiön pitää edelleen järjestää asiakaspalvelu (mm. sähköliittymät, vikapalvelu ja muut lisäpalvelut)
 - Myynti- ja verkkoyhtiöiden väliset toimintamallit asiakaspalveluun liittyen vaativat kehitystä yhteislaskutusmallin yleistyessä.
 - Benchmarkin esim. teleoperaattoriliiketoiminnasta?
- Arvonlisäverotuksen soveltaminen yhteislaskutuksessa ja verotukseen liittyvät yksityiskohdat on varmistettava yhteistyössä verottajan kanssa

KIITOS!

Satu Nummela
Laskutuspäällikkö, Elenia Oy
satu.nummela@elenia.fi

Ville Sihvola
Varatoimitusjohtaja, Elenia Oy
ville.sihvola@elenia.fi